

2017-09-28
N2017/05987/TS

Näringsdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att genomföra test- och demonstrationsprojekt med geostaket i urbana miljöer

Regeringens beslut

Geostaket (geofencing) är en teknisk lösning som kan möjliggöra att endast tillåtna fordon kan köras inom ett definierat geografiskt område. Regeringen uppdrar åt Trafikverket att verka för att ett eller flera demonstrationsprojekt, där geostaket testas och utvärderas i en urban miljö genomförs. Trafikverket ska även utveckla relevanta befintliga forsknings- och innovationsprogram, exempelvis FFI (Fordonsstrategisk forskning och innovation) till att även inkludera geostaket.

Testmiljön ska vara utformad så att geostaket kan utvärderas med utgångspunkt i de transportpolitiska målen, inklusive de miljökvalitetsmål som ingår i dessa. Testmiljön kan utgöras av befintliga stadsutvecklingsprojekt där godstransporter utgör en del.

Trafikverket ska även sammankalla och leda arbetet i den styrgrupp för arbete med geostaket som har formats gemensamt med företrädare för Stockholms kommun, Göteborgs kommun och företrädare för fordonsindustrin.

Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikverket samråda med berörda transportköpare, transportsäljare, fackliga organisationer, fordonsindustrin, berörda kommuner, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Boverket, Datainspektionen, Försvarets materielverk, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Trafikanalys, Transportstyrelsen och andra berörda myndigheter.

Trafikverket ska delredovisa hur arbetet med uppdraget fortskrider till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i årsredovisningen för 2017 och slutredovisa hur uppdraget har genomförts till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i årsredovisningen för 2018.

Skälen för regeringens beslut

Sverige är beroende av ett hållbart och effektivt godstransportsystem i hela landet, vilket kan bidra till att nå regeringens målsättning om att Sverige ska ha Europas lägsta arbetslöshet 2020. Efterfrågan på godstransporter i svenska städer väntas öka i framtiden bland annat till följd av den generella befolkningsökningen, urbaniseringen och förändrade logistikkedjor och ökad e-handel. Det finns därför ett behov av att effektivisera och miljöanpassa transporterna. I juni beslutade riksdagen att transporternas utsläpp av växthusgaser ska minska med 70 procent till 2030 jämfört med 2010 års nivå.

I många städer är människor utsatta för bullerstörningar i hemmiljön och fortfarande överskrider miljö kvalitetsnormer för utomhusluft i flera tätorter. Enligt beräkningar för 5 500 svenskar i förtid varje år på grund av luftföroreningar. Dessutom finns utmaningar relaterade till trafiksäkerhet för bl.a. oskyddade trafikanter. Trafiksäkerhet är ett prioriterat område för regeringen. Den 1 september 2016 fattade regeringen beslut om inriktningsdokumentet Nystart för Nollvisionen. Där anges att trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter är ett område som särskilt behöver uppmärksammas och att trafiksäkerhetsarbetet kan dra mer nytta av digitalisering och automatisering framöver. En begränsning av vilka tunga fordon som har tillstånd att färdas i vissa urbana miljöer eller av med vilken hastighet tunga fordon kan färdas i dessa miljöer skulle bidra till att fler kan leva hållbart, underlätta uppfyllelsen av de nationella miljö kvalitetsmålen och bidra till att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter. Det skulle även kunna bidra till att värna invånarnas liv och hälsa genom att möjligheten att kapa och använda tunga fordon i terrorattacker förhindras.

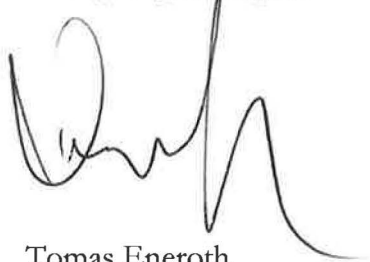
Regeringen har i propositionen *Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling* (prop. 2016/17:21) tydliggjort att digitalisering är ett av flera viktiga verktyg som behövs för att uppnå de transportpolitiska målen och för att åstadkomma ett långsiktigt hållbart transportsystem. Regeringen driver också fem samverkansprogram där syftet är arbeta innovativt med de stora samhällsutmaningar vi står inför. Digitaliseringen pekas ut som ett viktigt verktyg i det arbetet. Det

föreliggande uppdraget till Trafikverket ligger väl i linje med både samverkansprogrammet Nästa generations resor och transporter och samverkansprogrammet Smarta städer. Genom att tillvarata digitaliseringens och automatiseringens möjligheter kan transporterna effektiviseras och klimatpåverkan från transporterna minska. Sverige har många världsledande företag inom transportsektorn och det finns en stor potential att utveckla transportsystemet till att bli långsiktigt hållbart.

Det är angeläget att främja utvecklingen av digitala innovationer som kan bidra till att nå de transportpolitiska målen. Fordon är idag i hög grad uppkopplade, vilket kan erbjuda nya möjligheter att förbättra säkerheten för såväl oskyddade som skyddade trafikanter. Geostaket är en teknisk lösning som kan möjliggöra att endast tillåtna fordon kan köras inom ett definierat geografiskt område. Geostaket skulle också kunna användas för att tekniskt begränsa hastigheten till den högsta tillåtna hastigheten, som i ett gångfartsområde kan vara 7 km/h. Det kan också användas för att styra vilken drivlina i ett fordon som används, exempelvis då fordonet kör in i en miljözon. Geostaket kan bidra till ökad trafiksäkerhet och skapa en god bebyggd miljö där det är attraktivt för människor att vistas. Geostaket är en form av digital infrastruktur som behöver utvecklas, testas och demonstreras som ett led i arbetet med att skapa ett uppkopplat transportsystem.

Den 18 maj 2017 enades Scania AB, AB Volvo, Volvo Personvagnar AB, Stockholms kommun, Göteborgs kommun och Trafikverket om att gemensamt kraftsamla kring hur digitaliseringens möjligheter kan tas tillvara på transportområdet. Ett första steg är att genomföra demonstrationer med geostaket redan under 2018. För att säkerställa att så sker bildades en gemensam styrgrupp. Regeringen bedömer att det är lämpligt att Trafikverket leder arbetet i denna styrgrupp.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Anna Ullström

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA och K

Försvarsdepartementet/MFU

Justitiedepartementet/SSK, PO och Å

Näringsdepartementet/SUBT, MRT, TIF, FÖF och PBB

Miljö- och energidepartementet/MM och NA

Boverket

Datainspektionen

Försvarets materielverk

Myndigheten för samhällskydd och beredskap

Naturvårdsverket

Polismyndigheten

Säkerhetspolisen

Trafikverket

Trafikanalys

Transportstyrelsen

